

BĂDĂRANII

de Carlo Goldoni

Data premierei : 20 noiembrie 1975.

Clasa prof. EUGENIA POPOVICI.
Asistenți : FLORIN SAMOILĂ și MARIA DUMITRACHE-CARAMAN. Scenografia : asistent MIRCEA RIBINSCHI. Ilustrația muzicală : PAUL URMUZESCU.

Distribuția : SORIN MEDELENI (Canciano) ; TEODORA VASILESCU (Felicita) ; asist. FLORIN SAMOILĂ (Riccardo) ; ION CRISTIAN ȘTEFĂNESCU (Lunardo) ; ELENA TUȚULAN (Margarita) ; SILVIA PANȚIRU (Lucietta) ; EUGEN STROE (Simon) ; CRISTINA RADU (Marina) ; DRAGOȘ PISLARU (Maurizio) ; EUGEN CRISTEA (Filippetto).

Al doilea și ultimul spectacol al grupului de studenți-actori, îndrumați de prof. Eugenia Popovici, este un Goldoni, probă obligatorie și dificilă ca orice parcurgere a clasicii. *I Rusteghi* sau *Bădăranii* (1759) este considerată fresca cea mai izbită și mai organic structurată dintre toate piesele venețianului Goldoni. Operă scrisă în dialect, mișcată de

un autentic simț al vieții, cu tușe groase, culori tari și tonuri savuroase, e o adevărată pictură de gen, fixând pentru eternitate moravurile obtuze și prejudecățile întunecate ale negustorilor venețieni, în rama unei strălucitoare Veneții, frivole și elegante, în care stăpinea masca, „Sior Maschera”. *Bădăranii*, spectacol de referință în istoria Teatrului Național de după Eliberare, al cărui succes la Festivalul din Veneția, ediția din 1957, a înscris un galon de aur pe umerii teatrului românesc, a avut o memorabilă distribuție, în care strălucise atunci Lucietta Eugeniei Popovici. Predarea ștafetei spectacolului și rolului de către interpreta de atunci tinerilor săi elevi de azi apare și ca un gest de etică și devotament profesional în păstrarea tradițiilor școlii naționale de teatru. Montarea realizată „la clasă” are însă mai puțin caracterul unui spectacol finit, el desfășurându-se mai degrabă ca un exercițiu scenic de maximă utilitate pentru interpreții înșiși. Lipsa unei viziuni regizorale se răsfrânge însă negativ asupra „exercițiului”, care păstrează în eboșă doar vechea plantație din spectacolul lui Sică Alexandrescu, socotind tipologia piesei mai importantă (pentru clasa ei) decât proiecția și dinamica ei scenică. Discutabile, așadar, pe planul global al coerenței în discursul scenic, rezultatele sînt meritorii în eforturile de compoziție. Studiul atent al dicției, precipitarea nuanțată, măștile verbale construite, cu migală, din resursele și debitul vorbirii, folosirea costumului, mișcarea desenată realist sau stilizată, apoi exercițiile de expresivitate facială (lipsa grimei, a machiajului, a pretins o maximă concentrare și mobilitate în expresie) au permis studenților-actori să intre în jocul *Bădăranilor*, etalînd

„Bădăranii” — exercițiu scenic de maximă utilitate pentru tinerii interpreți

solistice învățăturile și talentul. Caracterul școlar e mai acut în această producție decât în alte montări ale Studioului de Teatru, dar cum examenul este de actorie, studenții au promovat totuși cu toții. În ordinea distribuției, Sorin Medeleni ne-a convins din nou în compoziția minuțioasă a lui Canciano (marcată, totuși, de reminiscențele rețetelor unice ale lui Birlic), de puternicul și bogatul său registru interpretativ. Teodora Vasilescu e mai puțin convingătoare ca de obicei (în piesa contemporană a fost mai exactă, mai autentică), dar, firește, siguranța ei scenică este temeinică, și farmecul scenic, real. Ion Cristian Ștefănescu, lipsit de datele necesare unui tip ca Lunardo, prototip al „bădăranului” venețian, marcat prin vocea formată, compensează prin studiu și temperament artistic minusurile experienței. Acest viitor actor pro-

mite surprize dacă va fi bine îndrumat regizoral. Elena Tuțulan ne-a convins în forțarea vădită de a broda colorat un personaj pitoresc, dar „lucrătura” încă e școlărească, ca dealtfel și „temele” pregătite de Eugen Stroe și Dragoș Pîslaru. Cristina Radu posedă distincție și inteligență scenică, suplînind prin aceste calități o distribuie nu tocmai potrivită. Eugen Cristea, păstrat și aici într-un rol de adolescent, are din nou haz și ingenuitate comică, dar pare timpuriu amenințat de manierisme. „Șefa” promoției este însă în acest examen Silvia Panțiru, o admirabilă Lucietță, excelență viitoare interpretă de ingenue comice, actriță cu o mare fantezie în mimică și vervă în mișcare, vădind o personalitate originală și efervescentă.

Mira Iosif

„Teatrul de poezie” (coordonatori, Paul Tutungiu și Dumitru Stancu) s-a impus, în ultima vreme, printr-o creștere calitativă în ce privește regimul spectacologic, în ciuda condițiilor materiale modeste, care pun în dificultate această încercare generoasă de „creștere a limbii românești și a patriei cinstire” — de viză sub care se desfășoară întreaga sa activitate.

Ultimul spectacol, Recitalul Macedonski, ne-a fost oferit de Tudor Gheorghe, nume notoriu în arta poeziei cîntate, în care cuvîntul și linia melodică, filtrate de sensibilitatea și gîndirea particulare cîntărețului-actor, își caută și-și află o integrare armonică în trunchiul etnosului românesc.

Spectacolul se înscrie în seria de valorificări a poetului, nedreptățit decenii de-a rîndul sub pecetea cosmopolitismului, care a fost Al. Macedonski.

Recitalul, constituit din „Rondeluri” și „Nopți” (Noaptea de noiembrie și Noaptea de mai) — piese de rezistență ale poetului —, a fost ordonat într-o suită bine gîndită, de la diatriba îndreptată împotriva meschinei realități cotidiene, a tarelor morale, a lipsei de imaginație, la lumea pură a ficțiunii poetice, edenul mirific de sorginte clasică și anacreontică, spre care poetul cheamă mulțimile, pentru înobilare su-

fletească. „Veniți, privighetoarea cîntă și liliacul a-nflorit”, această chemare către lumea libertății poeziei și a purității idealului nu mi-a părut niciodată mai sublimă ca în claritatea strigătului melodos al de specific lui Tudor Gheorghe.

Teatrul de poezie

Recital Macedonski

Din spectacolul lui Tudor Gheorghe am înțeles că Macedonski a trăit în mod esențial româneste și, prin mijlocirea poeziei lui, împărtășită de cîntăreți, noi înșine ne-am simțit „suflul din suflul neamului”.

Dealtfel, Tudor Gheorghe oficiază, prin cîntec, acest gest colectiv, de apartenență la o cultură, istorică în conținuturi și forme, eternă în structurile sufleteste primare. Din vremurile vechi de baladă pînă la formele culturii majore ale poemelor moderne, Tudor Gheorghe ne mărturisește, prin cîntecul său, că noi, rămînînd, în esență, aceiași, ne-am nuanțat sufletește. În vîltoarea flux

de trăire — unitară în ritm și linie melodică —, aceleași atitudini existențiale trec prin toate formele artei noastre, exprimînd contrapunctiv unitatea „suflului obiectiv”, în varietatea expresiilor sale artistice.

Am admirat întotdeauna, la Tudor Gheorghe, clasicitatea expresiei melodice și, în general, a ținutei sale artistice, profunzimea cunoașterii, atât a poeziei noastre populare vechi, cît și a poeziei culte moderne, gustul ales al selecției, care contribuie, nu în mică măsură, la reușita estetică a recitalurilor sale. Dar, mai ales, dincolo de acuratețea tonală a vocii, dincolo de stăpînirea tehnicii vocale, am admirat și admir înțelegerea profundă, specifică marilor artiști, a stărilor psihice pe care le trezește în noi opera poetică, și ținetea cu care ne dă, în savante forme melodice, acel excurs prin gama de sentimente conținute de poeme sau balade.

Patetic-romantic și cenzurat clasic, posedat deopotrivă de crezul său artistic și de înaltul mesaj de spirit românesc, Tudor Gheorghe preferă pentru noi, printre strunele chitarei și în corzile glasului său, lacrimile veacurilor cristalizate de harul artei, în toată atîtea prilejuri de înaltă emoție.

Constantin Radu-Maria